

Jan Karpíšek _ down-to-earth

Chvilí jsem přemýšlel nad tím, že bych zvolil oblíbenou řečnickou figuru a namísto toho, abych mluvil o Honzovi a jeho výstavě, rozpovídal bych se o sobě. Dneska se to tak hodně dělá. Nabízelo by se to o to víc, že Honzovu práci znám vlastně jenom málo a hlavně z reprodukcí. Ale on si mě vybral, abych něco řekl k jeho výstavě. A protože ta výstava je tak trochu o ohlížení, stejně jako o sedání si na zem (čili dozrávání), mohl bych zkusit napsat něco právě o tom.

To ohlížení je jedna věc. Třicet vám není každý rok, takže je dobré využít příležitosti a popřemýšlet nad tím, jestli jste se za ty roky stihli dostat právě na to místo, na kterém chcete být. A když se podívám na *Meruňku* (2011), malbu zvláště klidné, lidské gorily, řekl bych, že Honza se na to místo dostal. A pak je tu to usedání. Nevidíme, jestli gorila náhodou nesedí v poloze lotosového květu, ale spíš bych řekl, že má nohy spokojeně přehozené přes okraj nějakého hrbolu v trávě a těma nohama se nás skoro dotýká a bere nás tak k sobě a k tomu letnímu klidu. Ale taky jsou tu další obrazy. A další stromy a jejich kořeny, které jsou buď skryté, a tak jejich mohutnost musíme odhadovat podle korun, nebo je vidíme jako ruce, dlaně a prsty, které se chtějí zaryt do země, spojit se s ní. A pak taky obrazy samotné země, která se do nich v mezním případě otrkává, nebo do nich alespoň proniká skrze pigmenty. A tady nemusíme být zase až tak moc sečtělí. Protože ta země, to není jenom místo, ke kterému je dobré se vrátit, když se hlava dlouho vznášela v oblacích. Je to taky symbol ženství a v prastarých tradicích je to matka sama. Ale abych nezabíhal daleko, je dobré připomenout, že v Honzově práci bude mít země vždycky i ten zcela obyčejný, těžký pach hlíny, v které je třeba se na zahradě čas od času přehrabovat, aby z ní něco vyrostlo.

Nechtěl jsem ale psát o symbolech, o naukách ani duchovních významech. Respektuji hloubku a vážnost systémů, o které se opírají. Proto doplním už jen něco málo k malování obrazů, k jejich vystavování a mluvení o nich. Už jsem psal, že tato výstava je o ohlížení se. Je to logické. Po několika letech, co opustí školu, většina nadějných malířů někam zmizí. Máme tu zvláštní systém, jehož nejvýraznějším rysem je stále narůstající nepoměr mezi množstvím těch, kdo umění studují, a počtem příležitostí, které jim reálně nabízí systém „světa umění“. Velmi rychle se můžete stát nadějným a sledovaným umělcem, s největší pravděpodobností ale budete stejně rychle nahrazeni mladším a lákavějším zbožím. Je to hra, je zajímavá, ale není jediná. A když se dívám na Honzovy obrazy, mám tendenci jeho výstavu vnímat jako přitakání zvolené cestě, která nemusí nutně vést přes prestižní galerie, která není spojená s neustálým redefinováním vlastní práce jako něčeho nového, nebo alespoň se sledováním nějakého vývoje. Honza Karpíšek výstavou *down-to-earth* ukazuje, že malba jako svědectví o procesu duchovního růstu, jako příležitost k rozhovoru v kruhu několika přátel, jako záznam, k němuž se lze po čase vrátit a doplnit k němu poznámku pod čarou, nemá o nic menší váhu než malba, která usiluje o to, aby se udržela na rychlé vlně stylových trendů nebo aby byla vždy pohotově nastaveným zrcadlem společenského či politického dění.

Jan Zálešák

21.4.2011